

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre 16 kor.
 Negyedévre 4 "
 Helyben hához hozva:
 Egész évre 20 kor.
 Negyedévre 5 "
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre 24 kor.
 Negyedévre 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 hanap utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaszállítását
 vagy megőrzését nem vállalja.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

A postások, a horvátok és a tanárok.

Beszélik, hogy mikor a képviselőházban Lukács László a pénzügyi exozéra készült, egy postás állott meg előtte s a nagy aklacsomagra mutatva, teljes alázatossággal megkérdezte:

— Kegyelmes uram, alázattal kérdem, mi is benne vagyunk abban a nagy paksamétában?

Mire a miniszter megnyugtatta:

— Benne fiam, három millióval.

Ennyivel emelték ugyanis a postások fizetését és ezt tegyük hozzá, az egész ország helyesli.

Megállhatott volna a miniszter előtt egy nekivadult horvát is, aki talán nemrég a magyar zászlót tépte le valamelyik állomásról s megkérdezhetette volna:

— Hát mi benne vagyunk-e kegyelmes uram, abban a csomagban?

Meg is kapta volna a megnyugtató választ:

— Benne fiam, ti három és fél millióval kaptok többet.

Ennyivel emelik azt az összeget, melyet Horvát-Szlavonországok beligaz-

gatási szükségleteire fordítanak s amely már eddig is jóval löbb volt, mint amennyi ezt a nyolc vármegyéből álló tartományt törvény szerint megilletné. Most olyan erős lett ott az elszakadási vágy, hogy maga a bán is beállt a nagyhorvát hóbortok előcsahosának, míg a magyar tudományosság ki nem mutatta hamiskodásait Karácsonyi János bravuros cikkével. Nincs ott egy jó barátunk, tehát fizessük őket, tömjük a zsebüket, hadd szervezkedjenek minél jobban ellenünk.

Azután jöhetett volna egy szegény tanár s alázatosan — no persze hogy alázatosan! — megemelve kalapját, megkérdezhetette volna a kegyelmes urtól:

— Hát nekünk, kegyelmes uram, mi van abban a táskában?

Amire a miniszter legszeretettelőbb mosolyával kijelentette volna:

— Semmi, édes tanár, semmi, de mire is az, hiszen önök olyan derék idealisták!

Álljunk meg ennél a meg nem történt beszélgetésnél.

Azt mondják, a hadsereg erősítésére szükség van. Salus rei publicae. Kell Dreadnought, kell géppuska, Parseval

léghajó és kell a nyugdíjas tiszteknek nyugdíjmelés. Jó, ez mind kell, amíg fegyverrel támadhatnak ellenünk, addig a fegyveres erő legy-n teljesen rendben. A nyugdíjas, rokkant vitézek ugyan nem sokat lendítenek ezen, de hát hadd legyen nekik is örömük, meg az öreg királynak is, hogy ezt az ajándékot adathatta öreg vitézeinek. A postások fizetésemelését pedig éppen nem is említjük e helyen, az annyira jogos és méltányos. (Illetőleg csak lenne, mert úgy látszik, nagyon kétes még, kapnak-e valamit csakugyan a postások?) Hanem hogy a lázadó horvátok számára van három és fél millió, a magyar középiskolai tanárság régi sérelmeinek orvoslására pedig egyetlen fillér sincs, — hát ez érthetetlen eljárás.

A tanár Magyarország erőssége, a horvát az ellensége. Nagyobb ellenség, mintha külföld volna: belső ellenség, nemcsak kebünkön melengetett, hanem egyuttal meg is fizetett kigyó. Amennyit a horvátok erősítésére kidobunk, annak tizszeresével erősíthetjük, egy füst alatt a hadseregét is, mert nem tudhatjuk, mikor sikerül a horvátokat annyira meg erősítenünk, hogy fegyverrel kell ellenük

„TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

Enyhitő körülmények.

— Horace Wyndham. —

Phyllida tudásszomját némelykor egy egész nagy lexikon sem elégíthette ki. Keresztkérdéseinek nyomása alatt némelykor úgy éreztem, mintha vizsgálóbírónak született volna. Csak a bírói asztalnál ülve lett volna mindenesetre elemében.

Délután félnyolckor érkeztem Courzon-stre-eti házába és látogatásom, szegényszemre, még félhatkor sem ért vége. Teljes két héig nem láttam Phyllidát, ennél fogva sok mondani valónk volt egymásnak.

Midőn végre bucsuzkodni kezdtem volna, így szólt:

— Korán lesz még arra gondolnia is, hogy elmenjen.

— Lekésem a vonatról.

— Mit bánja? Megy a következővel. Szeretném, ha mindent elmondana trouvillei mulatásáról.

— Minden?

Phyllida gyors (ugy kellene inkább mondani: lesújtó) pillanást vetett reám. De én kiálltam tekintetét.

— Ugy van, mindent. Tehát kezdje mind-

járt az elején. Mit csinált, midőn megérkezett? Kellemesen töltötte idejét?

— Kellemesen.

— Akkor hát megtörtént a szerencsétlenség. Milyen volt ő? Szőke e, vagy barna?

— Ez a kérdés kellő megfontolást követelt! — mondtam óvatosan.

— Nem, csak egyszerű feleletet.

— Rajta leszek, hogy kellőképpen mérlegeljem, mit feleljek.

— Nem úgy szeretném magam kitalálni az igazságot. Öntől, azt hiszem, úgy sem lennék képes kicsikarni. Tehát: kezdje azon, hogy leírja előttem mind azt a leányt, a kibe, távollétének idején, behaláborodott.

— Valamennyit?

— Ugy van, valamennyit!

— De nekem tíz percen belül indulnom kell.

— Ugy, hát oly hosszú a névsor?

— Távol legyen tőlem, hogy meg akar-nám fosztani egy ártatlan örömötől — feleltem én. — De csakugyan igaztalan hozzám, ha azt hiszi...

Egy pillanat alatt átváltoztak arcának vonásai.

— Tehát nem történt semmi... Eppen semmi?

— Persze, hogy nem.

— Oh, mint örülök! Ugy-e, nem haragszik a kérdésem miatt?

— Szó sincs róla.

— Tudja, némely férfi oly ostoba. Egyáltalán nem hajlandók velünk szemben semmi őszinteségre... Most már még csak egy kérdésem volna. De arra az igazságához hiven kell ám felelnie. Az őszinte vallomás jól esik a léleknek.

Phyllidának szokása volt, hogy rossz helyen alkalmazott egyes banálisokat. De a finom érzés ellen nem vétett soha.

— Es mint szólt az a kérdés?

— Tehát hallja meg: Volt-e ott egy leány, a ki önnek különösen tetszett? Kérem, feleljen egészen őszintén.

— Csak egyetlenegy.

Phyllida felvonta szemöldkeit.

— Ugy... Csakugyan! Ugy-e bár, szerette?

— Valósággal, nagyon szerettem!

Phyllidának baljóslatúan megvillant a szeme.

De aztán látszólagos jókedvvel folytatta:

— De remélem, nem ragadtatta magát annyira, hogy felajánlotta kezét annak a boszorkánynak?

— Bizonyára nem. Különben is azt hiszem, hogy anyja más tervekkel jár a jövőjét illetőleg.

De Phyllidát megnyugtanni nem volt oly könnyűség.

— De — kérdezte — nem történt-e közöttük valami?

— Oh, nem történt más, mint hogy egy

KOBRÁK cipőkülönlegességek
 raktára november 5-től

RÁKÓCI-UT. VEISZLOVITS-HÁZ.

Telefon: 847. szám.

védekezünk? És azért a horvátnak jut negyedfél millió, a magyar tanárnak semmi.

Tudja-e azt a pénzügyminisztérium, hogy a horvát tanárok anyagi helyzete sokkal jobb, mint a magyaroké? Tudja-e, hogy a magyar tanárok kivánsága csak az, hogy a horvát tanárokéval egyenlő legyen anyagi helyzetük? Tudja-e, hogy a horvát népet tanárai nevelték a magyar nemzet ellenségeivé a mi pénzünkön? Tudja-e, hogy amely mértékben erősödik odalenn a faji öntudat, annyira terjed nálunk a nemzetköziség és annyival gyöngülünk? Tudja-e, hogy a nemzetköziségnek azt a kárhuzatos rombolását eddig a magyar tanárok tartóztatták fel középiskoláinkban? És ha ezeket mind tudja — nem tudnia lehetetlenség — akkor minő politikai belátás vezérelte a tanárok elkezerítésénél, az ellenség hizlalásánál?!

A magyar tanári kar nagyobb érték a magyar államra nézve, mint Horvát-szlavonországok egész »beligazgatási szükséglete.« Balga ember az, aki a saját háza alapjait romlani hagyja, az ellenségnek pedig drága csóvát ad a kezébe.

*

A képviselőház ülése. A képviselőház holnap déli tizenkét órakor formális ülést tart, amelynek napirendjén csak a következő ülés napirendjének megállapítása szerepel. Ezen az ülésen terjeszti be az igazságügyi bizottság jelentését a poigári perrendtartás törvényjavaslatáról, amelyet a következő ülés napirendjére tűznek. Ez az ülés a delegációs ülészek befejezése után előreláthatólag a hónap közepe táján lesz.

vagy két röpké csókot váltottunk egymással. Csak egyszer láttuk egymást.

Phyllida felszökött helyéről.

— Micsodal — kiáltotta. — Megcsókolta.

— Meg. De csak testvéri érzellemmel.

— Testvéri érzellemmel . . . Nekem mondhatja. Oh, hogyan is tehetett olyat?

— Csak úgy véletlenül történt és nagyon könnyen ment.

Ez a válasz nagyon izgatólag hatott az ifjú hölgyre.

— Hogyan, még dicsekszik is vele? Nagyon vakmerő ember lehet.

Ideje volt, hogy tisztázzam magam.

— Ne ítéljen el, a nélkül hogy meghallgatna — szóltam engesztelő hangon. — Nem ismeri az enyhítő körülményeket, melyeket pedig figyelembe kell vennie.

— Enyhítő körülményeket! Hallani sem akarok rólok. Nem is hiszem, hogy lettek volna. Aztán miféle enyhítő körülményekről van szó?

— Tehát mindennek előtt: a kisasszonynak nem volt kifogása ellene.

— Akkor ő is toladó volt. Mindjárt gondolhattam volna.

— Kérem, ne támadja meg egy nő jellemét, a ki nincs jelen, s ennél fogva nem védekezhetik. Kijelentem, hogy kész vagyok viselni a felelősséget a történetekért.

Phyllida izgalma szemmel láthatólag alább hagyott egy kisé.

A delegáció hadügyi albizottságának jelentése.

A magyar delegáció hadügyi albizottságának jelentését, amelyet Zichy Agost gróf elnök és Hegedüs Lóránt előadó hitelesítették, tegnap osztották szét a delegáció tagjai között. A rendkívül terjedelmes jelentés bevezető részében megállapítja a hadsereg költségvetésének főösszméretét, azután pedig hat fejezetben tér ki a közös hadügyi miniszter különböző előterjesztéseire. A költségvetés áttekintéséből kitűnik, hogy a hadsereg 1910. évi rendes szükséglete s tavalyihoz képest 11,700.000 koronával nő, a rendkívüli szükséglet ellenben 23 millióval csökken. De ugyannyival csökkennek a hadsereg bevételei az 1909. évhez képest azért, mert a múlt évben keresztülvitt nagy tiszti fizetésemelés alkalmával a levonások folytán a hadügyi kincstárnak nagyobb rendkívüli bevételei voltak, amelyek most természetesen elmaradtak. Ezenél fogva a rendkívüli kiadások apadását teljesen ellensúlyozza a bevételek apadása s végeredményben a hadsereg költségvetése annyival növekszik, mint amennyivel az ordináriumban többet kér a hadügyi miniszter, vagyis 11,700.000 koronával.

A főösszméret bemutatása után az albizottság jelentésében a hadügyi miniszteri válaszokat tárgyalja s itt először is közli a hadsereg elhelyezési viszonyainak megvizsgálására kiküldött albizottságnak Windischgrätz Lajos herceg által, az élelmezési albizottságnak pedig Solymossy Ödön báró előadó által benyújtott jelentéseit. Ezután az albizottság kilenc határozati javaslatot terjeszt a plénum elé. Ezek közül a régi határozati javaslatokhoz képest változás van a pótlóvak beszerzéséről szóló határozati javaslatban. Nagy súlyt helyezett az albizottság a katonai beszerzésekben a magyar iparnak részesedéséről szóló rezolúcióra s itt, fentartván a régebbi delegációknak ide vonatkozó álláspontját, még a következőket fűzi hozzá: A katonai üzemekben kifizetett munkabérek az 1909. évről szóló kimutatásban a hadügyi miniszter külön

kimutatta ugyan, de nem számította bele az osztrák ipari részesedésbe, holott az kétségte lenül oda számítandó. E sérelmet súlyosbítja az, hogy a katonai üzemek kiterjesztésére nézve adott hadügyi miniszteri válasz elégtelen s az albizottság ismét hangsúlyozza, hogy sem a blumai, sem a wöllersdorfi gyárak s hasonló intézmények nem terjeszthetők ki. Az V. pontra nézve megállapította az albizottság azt, hogy a magyar kereskedelmi miniszter által az 1909. évi ipari beszerzésekről bemutatott részletes kimutatás nem teszi szükségletenné azt, hogy a hadvezetőség a hadsereg és a hadi tengerészet összes — rendes és rendkívüli — ipari megrendeléseinek a két állam közti megosztásáról szóló kimutatást mutasson be.

Uj rezolúció gyanánt a tengerészeti albizottsággal egyetértőleg a hadügyi albizottság a következő új határozatot ajánlja elfogadásra: Utasítatik a hadügyi és a haditengerészeti vezetőség, hogy mindazon tervek és intézkedések tekintetében, melyeknek végrehajtása oly pénzügyi megterheléssel jár, melyre a megszavazott kiadásokban fedezet nincs, ezentul még kezdeményező lépést se tegyen mindaddig, amíg ehhez a két állam kormányának előzetes beleegyezését ki nem kérte.

Áttér ezután a jelentés II. fejezetében a rendes szükségletekre s azokat részben a miniszteri indokolás, részben a hadügyi minisztérium felvilágosításai alapján igen behatóan tárgyalja különösen részletesen szólva a legénység zsoldjának és reggelijének megjavításáról szóló többkiadásokról.

Ezek a többkiadások — beleértve az 1909. évben is megszavazott javításokat — végeredményükben tíz millió koronába fognak kerülni. Az igazságügyi igazgatás kiadásainál a bizottság beiktatta a miniszternek abbeli kijelentését, hogy a kormány az új katonai perrendtartást az 1911. év első hónapjaiban benyújtani szándékozik.

A hadügyi albizottság jelentésének IV. fejezete az új tábori tűzérési anyag beszerzésének folytatására szóló 8 millió rendkívüli szükségletéről, az V. fejezet pedig a 180 millió annexiók hiteléről szól. A bizottság elkerülte azt, hogy a miniszter által adott bizalmas

— Ezt vártam öntől. Férfi léte az azt hiszi, hogy el kell vállalnia a felelősséget. De a mi azt a kisasszonyt illeti, ki kell jelentenem róla, hogy ugyancsak kacér egy kisasszony, s hozzá még hamis, mint a macska. Ugy, most már legalább ön is tudja. Merem feltenni, hogy megérezte az ön gyengéjét, melyet nemünk iránt érez és megragadta önt ennél a gyöngeségénél fogva.

— No igen, igen — hagytam reá elgondolkozva — nem is mondhatom viselkedését másnak, mint előzékenynek és bátoritónak.

Phyllida szeme titokszertű lánggal égett.

— Magam is úgy gondoltam — mondotta. — Ég c unyaság. Mondjam el őszintén, hogyan történt minden. Rajta leszek, hogy elviseljem.

— Nem szabad visszaélnem a belém helyezett bizalommal. Ne kívánja tőlem.

Phyllida sóhajtott. Aztán más oldalról fogta meg a dolgot.

— Megölelte a nyakát és úgy csókolta meg önt?

— Azt hiszem, kisé melegebben. De ne ítéljen el kihallgatás nélkül. Gondolja meg, hogy a leány még csakugyan nagyon fiatal volt.

Phyllida nagyon határozottan rázta fejét.

— Oh, elég idős volt arra, hogy forróan csókolódzhassék. Ugyancsak értheti a dolgát!

— No, azt éppen nem hiszem.

— Tulajdonképpen mily idős volt?

— Nem kérdeztem meg tőle. Az ily kérdés ellenkezik az udvariassággal és az illetékel. Jó társaságban nem szokás felvetni eféle kérdéseket.

— Ha az ember meggondolja, hogy mily belsőleges módon érintkezett vele, szinte csóválkozik rajta, hogy megakadt ezen a pusztas formaságon.

— De megkérdeztem az anyjától.

— Ez legalább mégis valami, vélte Phyllida.

— No és megmondotta?

— Meg!

— Es mit mondott?

— Nem helyes, hogy firtatja. Hogyan tet-szenék kegyednek . . .

Phyllida a karomra tette kezét.

— De szeretném tudni, kérem!

— Talán súlyt vet reá?

— Nagyon.

— Természetesen pusztas kíváncsiságból?

— Bizonyára nem kérem ne legyen oly nehézkes. Ha törődik velem egy kisé, s azt akarja, hogy megbocsássak önnek, mondja meg tüstént, mily idős volt az a förtelmes leány, ki rábirta önt, hogy megcsókolja.

— Hajtsa közelebb a fejét.

Egy elragadóan rózsás fül hajolt hozzám megfelelő közelségre.

— Nos?

— Eppen két éves.

Haas Fülöp és Fiai

Nagyvárad cs. és kir. szab. szőnyeg és

butorszővet gyárosok,

magyar királyi udvari szállítók

Rákóczi-ut, Rimanóczy-palota.

Az őszi idény megérkezésével a t. c. közönség szives figyelmébe ajánljuk most érkezett szőnyegek, butorszővetek, ablakvédők, utazótakarók, függönyök, asztalterítők, storok.

Valódi keleti szőnyegek, perzsa, indus és smyrna minőségben

igen jutányos áron. Nagy választékban raktárunkon a „Haas“-féle Agra és csomózott szőnyegek legjobbaknak vannak elismerve. Varrott paplanokban, gyapjutakarókban, lópokrócokban nagy raktár.

Szabott árak.

felvilágosítások a jelentésbe felvétessenek, ellenben megállapította a következőket: A 180 millióból egyszeri beszerzésekre fordított 144,225.000 korona, folytatólagos kiadásokra 35,775.000 korona. E folytatólagos kiadásokból 1908-ban elköltöttek 2,900.000 koronát, 1909-ben 23,410.000 és 1910-ben 10,075.000 koronát.

A jelentés VI. fejezete a rendkívüli hitelek felszámolásáról és elszámolási határidejük ki-terjesztéséről szól.

Csődöt mondott az új vízmű.

Szennyes víz a csőhálózatban.

Tegnap nagy meglepetéssel konstatálta Nagyvárad város közönsége, hogy eddig páratlanul pompásnak bizonyult vízvezetékénél baj van. A vízvezeték vize pocsolyszerű, szürke vizet adott, amelynek sajátságos meszes ize volt.

Amitől tehát annyira féltek, bebizonyosodott. Nagyvárad város új vízműve tönkre teszi a régi, hosszú éveken át kipróbált vízvezeték biztonságát, a tiszta, élvezhető víz szolgáltatása tekintetéből.

Mert a kellemetlenséget az új vízmű okozta.

Már az új vízmű építésénél sokan megmondták, hogy be fog következni, részint azért, mert a kétféle rendszer zavartalan együtt működésében nem hittek, de főként pedig azért, mert az új vízmű területén a kutak nagyon közel vannak a Körözs medréhez s a természetesen szűrőül szolgáló kavicsréteg nem tisztítja meg a kutakba beáramló vizet, az zavarosan jut be a vizgyűjtő gallériákba.

A Körözs mostani áradásánál is így történt.

Máskor sokkal nagyobb vízáradások voltak már a Körözson, de azért a közönség kristálytiszta vizet kapott a régi vízvezetékéből.

Ha visszaemlékezünk, tudhatjuk, hogy annak idején, mikor a mezőtelegi olajgyár szennyvizeinek a Körözsbe eresztése miatt féltünk a vízvezeték megfertőzésétől, a város akkori főmérnöke a vízvezetési telep védőoltásainak kövein konstatálta az olaj- és petroleum lerakódásokat, de azért a vizen nem érzett semmi, mert a kutakba csak teljesen megtisztított vizet juthatott.

Az új vízműnél most az a veszedelem fenyeget bennünket, hogy az egész vízvezeték egy szép napon valami által meg lesz fertőzve. Ha a Körözs szennyes árja be tud férközni a vizgyűjtő gallériákba, éppen úgy beférközhet abba bármely fertőző anyag, bacillus stb. Mivel pedig az új vízmű be van kapcsolva a régi vízvezeték hálózatába, Nagyvárad város egész vízszolgáltatása odajuthat, mint régebben a kolozsvári, hogy a közönség a vízvezetékéből kapja a fertőző betegségeket.

A laikus előtt is feltűnt, hogy amíg Olasz városrészen lakók, akik a régi vízvezeték főcsöveibe közelebb laknak, teljesen tiszta vizet kaptak tegnap is, addig különösen a Körözson tuli rész, amely az új vízmű által a csőhálózatba benyomott vizet kapja, valóságos pocsolylevet eresztett a csapból. Szóval csak ott volt zavaros a víz, ahova az új vízmű vize eljutott.

Rimler Károly polgármester tegnap délután kiment az új vízműtelepre, hogy meggyőződjék a baj oka falól,

Mit nem lehetett tenni, minthogy az új

vízmű üzemét tegnap délután teljesen betiltották s a régi vízműtelep vízszolgáltatására szorítottak.

De már most mi lesz a millióba került új vízmű gallériájával, amelyet most beszenyezett a zavaros víz s a vízszolgáltató területtel, amelynek talaját beiszapolta a Körözsárada?

Vagy lesz még tiszta víz is a Körözsben? De áradások is lesznek.

Friedländer I. Izsó
angol divat-szabó
Nagyvárad, Szt János-utca.

Kiöntött a Körözs.

Jég, villámlás, zápor.

Az utóbbi napok ugyyszólván szakadatlan esőzése nem maradt a vidéken sem nyomtalanul. Különösen a folyók menti vidékek szenvedtek sokat a fölös esőtől, mely mindenütt megárasztotta a vizeket, melyek kilépve medreikből elborították a földeket.

Az esőzés következtében beállott áradásokról a következőket telefonálják:

Élesden a Körözs vize annyira megáradt, hogy a három méter magas gátakat keresztül lépte és a közeli szántóterületeket elborította. Az áradás két napja kezdődött és szinte szemlátomást emelkedett, míg tegnap reggel kilépett medréből. A gátakból semmi sem látszik ki. Az eső folyton esik, ami valósággal kétségbe ejti a gazdákat. A sár oly nagy, hogy a közlekedés szinte lehetetlen.

Nagybárodon tegnapelőtt kezdődött az esőzés. Hatalmas villámlás és dörgés közben eredt meg a zápor, mely két napig szakadatlanul tartott.

A víz mindenünnen nagy gyorsasággal rohan a folyókba, melyek nem képesek befogadni. A záport tegnap sűrű jég váltotta fel, mely egy negyed óráig tartott.

A margittai járásban a *Berettyó* vize van nagyon megdagadva. A víz a gátak tetejét nyaldossa. Minden percben lehet tartani, hogy kiönt. A nagy esőzések miatt itt is nagy a sár. Az őszi vetéseket eddig rendkívüli módon elszaporodott mezei egerek miatt nem lehetett foganatosítani. A nagy esőzés tehát e tekintetben előnyére van a gazdáknak, mert az egerek elpusztulnak. Viszont azonban a nagyon puha talaj miatt jó ideig kell várni, míg annyira jutnak, hogy folytathatják a vetési munkálatokat. A lakosság tart tőle, hogy a *Berettyó* kiönt és akkor ismét sok ideig kell várni, míg a víz lefut.

Révől tegnap este nyert értesülésünk szerint a Körözs erősen *apad*. A tegnapi nap folyamán 1 métert apadt a víz. Az apadás gyorsaságát a több helyen történt kiöntések is okozták. A Körözs felső folyásánál már tulvannak a bajon. A hatóságoknak eddig el volt rendelve az éjjeli szolgálat és a teljes készenlétben való maradás. Ezt most a bekövetkezett apadás folytán megszüntették.

Béltől szintén nagy esőzéseket jelent tudósítunk. A sár renkívüli nagy, az utak csak néhezen járhatók.

A belényesi járásban a hegyi patakok szintén megteltek és kiöntöttek. Az eső két nap óta esik, a vizek még nem futottak le. Sok őszi vetés van víz alatt.

Újabb laktanya építés.

Amikor a Ferenc József lovassági laktanyát építette Nagyvárad városa, felmerült az az indítvány, hogy Biharvármegye is járuljon hozzá az építési költségekhez, mert a laktanya felépítése folytán Biharvármegye Álmosd községe felszabadul egy huszár csapat állandó ott állomásozásának terhei alól. A laktanya felépítése előtt ugyanis egy huszár csapat állandóan Álmosd községben állomásozott.

Biharvármegye azoaban nem volt hajlandó semmiféle pénzbéli hozzájárulásra, hanem felajánlotta a tulajdonában levő s az újavárosi fa-kereskedések közelében fekvő régi huszárlaktanyát. Nagyvárad városa, elég rövidlátással, ezzel nem elégedett meg s így a dolog annyiban maradt. A város felépítette a Ferenc József laktanyát, a vármegye minden hozzájárulása nélkül, Biharvármegye pedig továbbra is átadta a laktanyát a katonai kincstárnak, az épületek fenntartása ellenében, minden bérfizetés nélkül. Azóta az 1. huszárezred pótkerete van elhelyezve a közös kaszárnyában.

A 3 ik vashíd építése folytán a város ezen része gyökeres rendezés alá kerül s így felszínre jött ezen kaszárnya ügye is.

A katonai kormányzat hajlandó a közös huszárlaktanyához tartozó és a katonai kincstár tulajdonát képező nyitott és fedett lovalótérket és a kovácsműhelyt, valamint a szénraktárt a városnak átengedni, de ezek a vármegye tulajdonát képező laktanyához tartoznak, ezért a laktanya áthelyezése is vonassék be a tranzakcióba s az egész laktanyát, az élelmezési raktárral, a Ferenc József laktanya mellett rendelkezésre bocsátandó területen kívánja elhelyezni.

Erre nézve a tanács a főmérnöktől kért véleményt.

A főmérnök most terjesztette elő véleményét, amelyben rámutat, hogy 1916-ig van a Körözslaktanya bérbe adva a katonai kincstárnak s ezért a katonai kincstár csak az esetben hajlandó a laktanyát átengedni, ha ehefytett a város modern laktanyát épít s ugyanolyan feltételek mell engedni át mint most a vármegyétől bírja, azaz ingyen, csupán a fenntartás kötelezettsége ellenében s a laktanyához tartozó lovarda és raktár helyet is újat építene a város.

Hajlandó abba is belemenni a katonai parancsnokság, hogy a laktanya mai helyén maradjon, de akkor a raktár és lovarda a laktanya közelében építtessék fel.

A főmérnök szerint ezt a két dolgot össze is kell kapcsolni.

Legalkalmasabb volna az új laktanya részére a Ferenc József laktanya mögött, a Pecénél levő terület, de az nem fogadható el, hogy 1916-ig ingyen adja a város a katonaság részére. Hisz a katonaság érdeke is, hogy a mai rozoga, egészségtelen Körözslaktanya helyett modern laktanyát kapjon, de ezért fizesse meg a megállapított bérösszeget.

A laktanya áthelyezése esetén a katonai kincstár területe (nem az ócska laktanya) a város tulajdonába menne át. Ha azonban a laktanya a mai helyén megmarad, ez sem akadályozza a környék rendezését.

A főmérnök szerint helyesebb volna, ha a vármegyével tárgyalást kezdene a város, oly irányban, hogy a laktanya területe helyett más, családi házak építésére alkalmasabb külső területet adna a város a vármegyének cserébe, mert a jelenlegi kaszárnya területe *ipari célok vásártartási helyül* szükséges volna a városnak.

Javasolja a főmérnök, hogy a katonai parancsnokságot és a vármegyét ezen kérdés tárgyalása végett közös értekezletre hívja meg a város.

UJDONSÁGOK.

* **Tiszti főszemle.** Rossz idő járt tegnap a tiszti főszemlére: a tartalékos tisztek, akik erre az egy napra békés polgárból harcias katonákká váltak, nem nagyon teszhettek ezen az egy napon sem a hódítóan fényes, ellenben tagadhatatlanul kibizott egyenruhában. Az egész napi szakadó esőben senkinek sem volt kedve a déli korzón végigcsörmpölni a vadonatúj portopéval ékes karddal. A hivatalos részen pedig hamar átestek. A honvédeknél *Badr* alezredes, a közös hadsereghez tartozóknál pedig *Melchner* őrnagy tartotta meg a főszemlét, megismertetve a tartalékos tiszteket az elmúlt évben fölmerült katonai újításokkal.

* **Vetítő estélyek a Katholikus Körben.** A nagyváradi Katholikus Kör rendezőse a most kezdődő téli szezonban is folytatja a vetítő estélyeket, amelyeket annyira megkedvelt a közönség. Ezúttal is *kedd* marad az előadások napja; folyó hó 8 ától kezdve március elejéig minden kedden d. u. 5 órakor vetítő estély lesz a kör helyiségében, mely e célra előnyösen van átalakítva. Az első előadást a mult ciklusnak legnépszerűbb előadója dr. *Némethy Gyula* tartja, ki az elmúlt nyáron nagy tanulmányutat tett Német, Francia és Angolországban. Első előadásának tárgya a *rajnai utazás* lesz, szép színes képekkel s a végén mozgó képpel. A rendezőségnek lesz gondja rá, hogy az előadások sorozata változatos legyen. Hazánk és a külföld ismertetése mellett lesznek vallási, történelmi, művészeti és természettudományi tárgyak.

* **Kolera kerületek a megyében.** A belügyminiszter tegnap a vármegyéhez körrendeletet küldött, melyben meghagyja, hogy a vármegyét kerületekre osszák fel és minden kerületet vizsgáljanak meg. Járjanak fel minden házat, hogy nem rejtenek-e betegeket és az óvintézkedéseket foganasították-e.

* **Aki kimerült a választásoktól.** Erdős kérelem érkezett be tegnap az alispánhoz. *Kalotai Viktor* széplaki jegyző nyújtotta be a kérelmet nyugdíjaztatása iránt. A jegyző, aki igen agilis tagja volt a jegyzői karnak, már rendkívüli módon beleunt hivatalába, melynek munkái teherként neheztedek rá. Különösen kiemeli a jegyző, hogy a legutóbb megtartott képviselőválasztás fáradalmi annyira megviselték, hogy már egyáltalán nem képes hivatalának úgy megfelelni, mint akarná. A nyomós indokok alapján valószínűleg elfogadják a kérelmet.

* **Az iparos tanoncotthon ügyei.** Az iparos tanoncotthon felügyelő bizottság választmányai tegnap délután ülést tartottak a városban *Berkovits* Ferenc elnöke alatt. Ez alkalommal a november 13-án tartandó ülés tárgyait beszélték meg s különösen az elnöki állás betöltése felett tanácskoztak. Ugyanis *Glacz Antal* volt főispán távozásakor az elnöki tisztről lemondott. A bizottság abban állapodott meg, hogy az elnöki tisztre *Hlatky Endre* főispánt kéri fel. *Berkovits* Ferenc alelnök elfoglaltsága miatt az alelnöki állásról lemondott; helyére *Lukács Ödön* városi tanácsost jelölték. Megüresedett továbbá a választmányban három hely és pedig *Glacz Antal* távozása, valamint *Ragány János* és *Ováry Lajos* halála folytán. A három helyre *Hlatky Endrét*, *Lukács Ödönt* és *Kálmán Ernőt* gyárigazgatót jelölték. Ezenkívül tárgyaltak az otthon költségvetését, a házirendet stb. A tanoncotthon felügyelő bizottsága november 13-án délelőtt fél 11 órakor tartja ülését.

* **Megmarad a vásárszárlat.** A rendőrség közhírré teszi, hogy a száji- és körömfájás nagymértékű elterjedése következtében a vásártartási tilalom továbbra is fenn áll s így a f. hó 7-iki állatvásár sem lesz megtartható.

* **Adomány a gyermekkorház részére.** *Fabriczius Dezsőné*, sz. *Korda Hedvig* urölgy a Sztarovszky gyermekkorház ingyen gyógyszer alapja javára 10 koronát adományozott, amelyért ezután mond hálás köszönetet a gyermekkorház igazgatóságára.

* **Ahol fejjákkal tüzelnek.** Nagy megütközéssel beszélnek most *Hajdubagason* arról, hogy az ottani református temetőből lelketlen emberek ellopják a fejjákat és azzal tüzelnek. Erről *Berki Sándor* református lelkész az alábbi feljelentést tette meg a derecskei főszolgabíró-ságnál:

Tekintetes Főszolgabíró ur!

Egy mélyen elszomorító, kegyeletértő kihágásról teszek jelentést, kérve gyors és szigorú megtorló intézkedését.

A hajdubagosi református egyház régi temetőjéből ugyanis a korhadó fejjákat, a temető körüli lakosok, régebbi idő óta elhordják s feltűzelik. A temető csőze, *Oláh Sándor*, — mint állítja — több ízben jelentette ezt a közvéleménynek. Néhány hete jelentette a *Szalaci János* fiát, hogy szemelattára vitte el a temetőből a fejját, az eljárás azonban semmi megtorló intézkedést nem tett. Most jelentem, hogy *B. Szabó Károly* temető melletti lakos szintén elvitt egy fejját és tüzre feldarabolva, a kamarájába rakta.

Nagyon kérem, méltóztassék — ha kell, csendőri nyomozással is — intézkedni, hogy ez a kegyeletet és vallási érzületet mélyen sértő kihágás megtoroltassék s a kihágást elkövető egyének megbüntettessenek. Hajdubagos, 1910. okt. 22.

A debreceni főszolgabíró-ság a panaszt áttette a debreceni kir. ügyészséghez, amely bizonyára vádat fog emelni a hajdubagosi fejjátolvajok ellen.

* **Tolvaj gyerekek.** A büntető novella enyhe büntetésének káros hatását ugyancsak megérzi a rendőrség bünygyi osztálya. — Az utóbbi időben oly nagy számmal fordulnak elő bűncselekmények, amelyeket fiatal koru bűnösök követnek el, hogy szinte valószínűnek látszik, hogy a fiatal büntettek a novellában biztosított büntethetetlenségük teljes tudatával vannak, amikor embertársaik tulajdonát képező dolgokat elidegenítenek. — Nem régen volt a rendőrség előtt *Derecskei István* 10 éves fiú, aki akkoriban *Meskö Boldizsártól* lopott 4 ezüst cigarettát. Ma ismét előkerült. A vasuti állomáson az egyik rendőrszemnek feltűnt, hogy két fiú nagyon költokezik. A rendőr kérdőre vonta a gyerekeket, akik azt felelték, hogy ők testvérek, az anyjuk küldte őket vásárlás céljából a városba. — A rendőr tovább faggatta a gyerekeket, mire zavarba jött k s most már azt mondták, hogy nem az anyjuk, hanem az apjuk id. *Pénzes Imre* adta a pénzt. A rendőr értesítette *Pénzes Imrét* az esetről, aki azonban kijelentette, hogy a pénzt nem adta, hanem azt az ő tudta és beleegyezése nélkül vitték el a fiúk. akik közül csupán az egyik *Pénzes Imre* az ő fia, míg a másik, aki szintén *Pénzes* fiának mondotta magát, *Derecskei István*, a rendőrség régi ismerőse. A rendőrség kihallgatták a gyerekeket, itt aztán *Pénzes Imre* bevallotta, hogy ő lopta a pénzt. apja lakásáról. A lopásra *Derecskei István* biztatta fel s ő az unszolásnak engedve felfeszi tette szüleinek bezárt szekrényét s abból egy nagyobb mennyiségű általa meg sem olvasott pénzösszeget kivett, azután *Derecskei Istvánnal* együtt kiment a nagy állomásra s ott hozzáfogtak kettősbe a pénz elköltéséhez. A fiuknál elfogatásuk alkalmával 53 kor. 17 fillért talált a rendőrség, az összeget nyomban ki is adta a károsultnak.

* **Elkobozott fegyverek.** Az élesdi járásban a besnyei lelkész, *Kliment János* és a járási főszolgabíró között még a választásokból kifolyó politikai okok miatt már régtől fogva állandó a huzavona. Ehhez most egy újabb járult. Így legutóbb *Tripin József* besnyei lakos amiatt tett feljelentést *Kliment* ellen, hogy a lelkésznek egy vadász fegyvere és egy darab forgó pisztolya van bejelentetlenül. A feljelentésre megjelentek a csendőrök *Kliment*knál, aki szó nélkül adta át a fegyvereket. Előbb azonban egy papirdarabra a következőket írta fel:

»E fegyver nem adóköteles!!! Küldöm tehát ajándékba *Bérczy Inre* főszolgabíróknak!!
A papirdarabot azután ráakasztotta a fegyverekre. A főszolgabíró a lelkészt 50 korona pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet ellen *Kliment* tegnap az alispánhoz adott be felebbezést, melyben kéri a főszolgabírói ítélet megsemmítését, mert a büntetés alapját képező fegyverek ereklék, melyeket rokonai hagytak emlétkül.

Angol uri szabóság.

Az európai modern divatokkal lépést tartva, saját műhelyemben több évi külföldi tapasztalataim érvényesítve, hani és angol legjobb kelmékből raktáromon elsőrendű öltönyöket, télikabátokat stb. készítek megrendelés után.

A n. é. közönség figyelmét felhívom cégemre. Tisztelettel

HÄBER és TÁRSA férfiszabó.
o Nagy Sándor-utca 1. szám. o

x **Lloyd kávéház** ujonnan épített és fényesen berendezett téli kerthelyiségében november hó 5-én a következő pompás szórakoztató képek lesznek bemutatva: 1. Bűnjel. 2. Kárba vesztett. 3. Kec ege katoná lesz. 4. Látogetás Párisban. 5. König és mosoly. 6. Reitleerek trenérozása. 7. Gránátos. 8. *Vesther nagy sláger*. Mátófogva látható a *Lissaboni forradalom* Beléptidij nincs előzékeny kiszolgálással. Kitűnő ételekről és italokról gondoskodik. A nagyérdemű közönség becses pártfogását kéri *Hartstein* és *Örlei kávéház* tulajdonosok.

Rendelés szerűen készült
női és gyermek ruhák.

ELÖNYEI

Kitűnő szabás
Első rangu munka
Divatos tartós kelmék
Jutányos árak
Nagy választék

SPITZER BÉLA

női és gyermek ruha-áruháza
női és gyermek ruha szalonja.

Rákóczi-ut 3. sz.

x Villamos osillárt ne vásároljon, be-
rendezést ne készítsen, míg Stern nel a Bémer-
térén nem beszél, felvilágosítok bárkit, ha nem
is vásárol nálam. Terveket díjmentesen készítek.
Raktáron tartok villamos és gáz főzőket, vasa-
lókat, Wolfram és izzó lámpákat gyári árcen-
házhhoz szállítok. Bémer-tér 3. Telefon 556

GYERMEK CIPŐK, GYER-
MEK KALAPOK, GYER-
MEK HARISNYÁK ÉS
GYERMEK fehérművek
legjobb minőségben és
kedvező árban

REICHARD - áruháza

czégnél kaphatók.

Gyilkos főhadnagy.

Muzsai János 3. honvédegyezredbeli
főhadnagyot az ősszel főhadnagyi minőségben
garázda természete miatt az nagybecskereki
szászaljaihoz helyezték át. Szegeden Muzsai
megismerkedett Gabriell Rózsa 18 éves ma-
samódeánnyal, akinek apja adótitkár volt. A
mikor Muzsai áthelyezték, a leány a főhad-
nagy bátyjával, Aladár postatisztalattal viszonyt
kezdt. A főhadnagy szerdán este Szegedre
érkezett, hol a pályaudvaron a bátyja és a
leány várták. Innen mindhármán a postatiszt
lakására mentek, ott másnap délig ittak és
ebédre. Nixich György kávémérőt, házigazdájuk-
at is behívták. Déli egy órakor a postatiszt-
szobába ment és a leány Nixich előtt arra
kérte a főhadnagyot, távozzék el a lakásból,
mert bátyja tud régi viszonyokról és nagyon
féltekény. A főhadnagy kinevette és nem
akart elmenni. Nixich elment és fél négykor a
szobából revolverlövést hallottak. A főhadnagy
kijött a szobából, elment a szomszédos bér-
kocsialomásra, kocsibaült és elhajtattott. A
szobába belépők a leányt arca bukva, szíven
löve halva találták. A leány bluzán a gombok
le voltak szaggatva; azt hiszik, hogy dulako-
dott a főhadnaggyal. A főhadnagy az állomás-
hoz vivő uton kiszállott a kocsiból és dű-
lögve ment, míg arca bukott. Így talált rá
egy rendőr, aki a honvédekaszárnyába vitte, hol
letartóztaták. Nevetve beszélt, hogy agyonlőtt
egy leányt, mert el akarta találni a szívet. A
leány holttestét a kórházba szállították.

Szeged, nov. 4.

Gabriell Rózsi holttestét, akit Mussay
János honvédfőhadnagy tegnap délután agyon-
lőtt, ma d. e. 10 órakor a szegedi kórház-
ban Tóth Imre alezredes-hadbíró jelenlétében
felboncolták. A főhadnagy egyetlen lövéssel
megölte a leányt. A gyilkos főhadnagy, még
minélig réseeg, úgy, hogy nem lehet kihallgatni.
Az eddigi vizsgálat megállapította, hogy a fő-
hadnagy, aki a leányt agyonlőtte, — aki bátyja
szeretője volt, — magának akarta és mert a
leány ellenkezett, agyonlőtte.

Az ügyet a polgári hatóság tárgyalja, mert
Mussay rövid idővel ezelőtt lemondott, melyet
a miniszter el is fogadott.

Szeged, november 4.

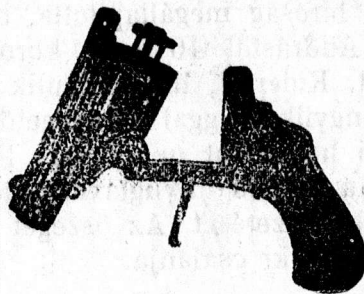
A főhadnagyot kijózanodása után kihall-
gatták. Kihallgatás során a főhadnagy mit se
tudott a történetekről. Mikor a hadbíró tudomá-
sára hozta, hogy megölt egy leányt, felzok-
gott és kezét tördelve mondta:

— Az életemet adnám oda, ha mi sem
történt volna.

Az eddigi vizsgálat szerint a főhadnagy a
gyilkosságot tulajdonképpen egy 400 koronás
kölcson miatt követte el, melyből becsléssel
ügyet csináltak.

A szenzációs gyilkosság nagy leltűnést kel-
tett mindenfelé.

Üzlet átvétel.

Üzlet átvétel.

Tisztelettel értesítem a nagybecskült
fegyvertartó közönséget, hogy a 30 év
óta fennálló SCHULLER ÁRPÁD-féle

puskaműves üzletet

átvettem és azt kellő szaktudással to-
vább vezetem. — Hivatkozva Pécselt
30 év óta létező és fennálló puskamű-
ves üzletre, amely kétszer lett arany-
éremmel kitüntetve és pedig 1888.
:: Pécselt, 1907. kiállításon Pécselt. ::
Altalam készített vagy javított fegyve-
rekért mindig kezességet vállalok. Régi
fegyvereket használhatóvá átalakítok.

Tömeges pártfogást kérek

Ladányi József,

puskaműves,

Nagyvárad, Uri-utca, 21. szám.

November 1-től Rákóczi-ut Moskovits palota.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor:

Szombat: Orvosok. (pre-
mier.)

Vasárnap d. u. Trilby.

Vasárnap este: Balkáni hercegnő

A balkáni hercegnő bemutatója.

Holnap mutatja be a Szilgigeti színház
Rubens Pál híressé vált, divatos operettjét a
Balkáni hercegnőt. A szép zenéjű öletes új-
donság ötletes meséje a következő:

Első felvonás. Balária hercegnőjének tud-
tára adja a hercegség minisztere, hogy ha zá-
ros határidőre nem választ férjet magának az
ország főnemesei közül, úgy le kell mondania
a trónról. Szergiusz herceg a Balária ház ellen-
sége konspirál a hercegnő ellen s szítja a ne-
mesek között az ellenséges hangulatot. — A
hercegnő megígéri, hogy a mondott időre ki-
választja a hercegek közül leendő férjét. Egy-
ben parancsot ad Szergiusz herceg elfogatá-
sára, aki a hercegnő békés hívására nem jele-
nik meg a palotában. Ugyanekkor két színhá-
mos Boris herceg és szolgájaként jelentkezik
az udvarnál, hogy a hercegnő ékszerait ellop-
ták.

Második felvonás. A hercegnő megtudja,
hogy Szergiusz egy bohém-tanyán tartózkodik

állandóan kis barátói körét. Utána jön ide-
titokban. Szergiusz nem is sejt, hogy ki a bű-
bajos idegen nő és belé szeret. Mulatozás kö-
ben Szergiusz a baláriai hercegnő bukására
ürittet a poharakat. Ekkor a hercegnő leveti
inkognitóját és Szergiuszt elfogatja.

Harmadik felvonás. Zsólika révén, aki ba-
rátója volt Szergiusznak, megtudja Stetánia
hercegnő, hogy szerelmes belé. Egymásai lesz-
nek és miután a hercegnő a kitűzött időre fér-
jet választott, békésen uralkodnak tovább.

Trilby — délután. A vasárnap délutáni
publikumnak kedves meglepetést szerez az
igazgató. A rég nem látott világhírű drámát a
Trilby-t elevenítik fel új szereposztás mel-
lett. Trilbyt Eisi Emilia, Svengálit Sik Rezső
játssza, Jegyek már ma válthatók.

IRODALOM.

A napkeleti bölcsek. Karácsonyi szim-
mű 4 felvonásban. Írta dr. Pécsi Gusztáv theol.
tanár. A filozófus szerző nem először lép val-
lásos színművel a nyilvánosság elé. *„A nap-
keleti bölcsek”*, mintegy folytatása az *„Az ige
testté lön”* színműnek, melyet nagy elismeréssel
fogadott a kritika. Az első felvonás *„A po-
gányság Babyioniában”*, a második *„Herodes
udvarában”*, a harmadik *„Közel Betlehemhez”*
s a negyedik *„A betlehemi barlangban”* játso-
dik le. Theologiai érzékkel s történelmi tudással
szerepelteti mindenütt pogány és zsidó alak-
jait, úgy, hogy kidomborodik a zsidó vallásnak
egyrészt a pogányság feletti tisztultabb mivolta,
másrészt Messiást előkészítő jellege. Mindez a
a színművet értékében csak emeli anélkül,
hogy azért kedvességéből veszítene. Több je-
lenet után szép énekbetétek vannak, melyeket
lekottázva találunk a műben. A mű 75 oldal
Kapható a Buzárovits cégnél Esztergom, vagy
a Szent István Társulatnál Budapest. Ara egy
korona.

„Az Ige testté lön.” Ugyanczen szerző-
től. Második kiadás. Ismertetés gyanánt egy-
szerűen hivatkozunk dr. Dudek Jánosnak a
„Religio” 1907. évi 38. számában írt kritiká-
jára. *„Ha Oberrammergaunnak van passzió-
játéka, melyet messzeföldről mennek megnézni,
ez a darab egy gyönyörű karácsonyi játék,
mely hasonló előadást érdemelne. Nem falusi
iskolamester műve, hanem előkelő alkotás,
melynek tanult szerzője az alakításban maga-
magát multa felül. Bájjos kis irodalmi mű,
mellyel nagy hatásokat lehetne a kereszténység
javára elérni.”* Ara egy korona. Kapható a
Szent István-Társulatnál (Budapesten), vagy
Buzárovitsnál (Esztergomban).

TANÜGY.

Ipariskolák a megyében. A kereske-
delmi minisztertől tegnap reudelet érkezett a
megyéhez. E reudeletben tudatja a miniszter,
hogy *Nagylétán és Derecskén* iparos tanulók
oly nagy számmal vannak, hogy azok iskoláz-
tatása szükségessé válván, a törvény értelmé-
ben részükre iparostanonc-iskolát kell állítani.
A miniszter elrendeli, hogy a két község a
jövő iskolai évre már megfelelő tanonciskolát
állítson fel.

SZERKESZTŐI PÓSTA.

Érdeklődő. Igaza van: tegnapi vezércik-
künk címében sajtóhiba csuszott. *Hajdúfűszekről*
szólt az ének, nem *hatdúfűszekről*. Arany János
verse óta hajdúfűszek a neve Nagyszalombának.

MULATSÁG.

A budapesti egyetemek és főiskolák katolikus hallgatói 1910. november hó 13-án, vasárnap este 6 órakor, a pesti Vigadóban a Kath. Nagygyűlés tiszteletére mű-oros diákünnepséget rendeznek. Az ünnepség tiszta jövedelme a budapesti kath. diákintézmények támogatására szolgál.

Az ünnepség műsora a következő: 1. Offenbach: Orfeusz-nyitány. Előadja: a Szent Imre Collegiumok zenekara. 2. Ifjúsági beszéd. Tartja: Thassy Markovich Miklós, a Szent Imre Kör elnöke. 3. a) Az Ur napja. Férfikar. b) Lorenzo Perosi a-moll miséjéből: Gloria. Előadja Szent Imre Collegiumok énekara. Orgonán kíséri: Sugár Viktor, a Nemzeti Zenede tanára. 4. Haydn: IV. Szimfonia-Andante, Előadja a Szt. Imre Coll. zenekara. 5. Ünnepi beszéd. Tartja: gróf Apponyi Albert v. b. t. t. 6. Műdalok. Előadja: Jakoby Antal bh. 7. Lányi: Magyar dalok. Előadja: a Szt. Imre Collegiumok énekara. 8. Kuruc dalok. Tárrogáson előadja: Han, os István jsz. 9. Liszt F. XIII. rapszódia. Előadja az I. Ker. honvédezenekar vezetésével. 10. Grieg: Honraelés. Előadja: a Szent Imre Collegiumok énekara. Kíséri: az I. ker. honvédezenekar. Karigazgató: Hackl N. Lajos. Zenekari igazgató: Bertha István.

NYILTTÉR.

BÚTOR

jó kivitelben, jutányosan

REISZ

butorgyárában

Nagyvárad, Kossuth(Sas)-u. 7.

TÁVIRATOK.

Az új francia kormány.

Páris, nov. 4.

Az új kabinet tagjai ma összeültek, hogy a kamarában és a szenátusban teendő kormány-nyilatkozatot megállapítsák.

Páris, nov. 4.

Az új kabinet programja ugyanazon reformokat fogja bejelenteni, amelyeket Briand a legutóbbi kamarai választások után mondott beszédében hangoztatott és a kabinet programja ettől csak abban fog különbözni, hogy oly intézkedéseket jelent ke, amelyek a legutóbbi vasuti sztrájk folytán mutatkoznak szükségessé.

Páris, nov. 4.

A hivatalos lap közli az új miniszterek ki nevezésére vonatkozó dekrétumot.

A szegedi közjegyző ügye.

Szeged, nov. 4.

(Saját tudósítónktól.) Kern Lajos közjegyző ügyében ma folytatták a tárgyalást. A bíróság megállapította, hogy Kern Ördög Andrásról 40 ezer koronát sikerkasztott. Kiderült, hogy Schulik járásbíró előtt öngyilkossággal fenyegetőzött, ha 15 napi haladékat nem kap. Persze 14 nap után hamis nyugtával igazolta a hagyaték kifizetését. Az összeget csak később fizette ki családja.

A cár potsdami látogatása.

Berlin, nov. 4.

A potsdami császári kastélyban már készülnek a cár fogadására. A pályaudvaron az első testőrezred házi százada zászlókkal és a Frigyes császár korából eredő magas fővegekkel fog mint diszszázad felállani. A pályaudvaron ugyanakkor az említett ezred zenekara is kivonul és amikor az udvari vonat berobog, az orosz nemzeti himnuszot fogja játszani. A pályaudvart elzárják és az utcákon a bevonulásnál a potsdami helyőrség összes csapatai fognak sorfalat állani. A cár potsdami új kastélyban való tartózkodása alatt az ugynevezett vörös pavilon földszintjén és első emeletén fog lakni, melyet a császár lakosztályaitól csak egy közbülső építmény választ el.

Pétervár, november 4.

A félhivatalos Rósszija a császártalálkozásról cikket közöl, melyben azt mondja, hogy a viszony nem Német és Oroszország közti viszony általános keretén kívül fekvő, egyedülálló politikai eseménynek tekinthető, hanem a történelmi tradíciók újabb kézzelfogható bizonyítéka. Uja b kötelek, mely a két országot összeköti.

Berlin, nov. 5.

(Saját tudósítónktól.) A cár 10 órakor érkezett meg a potsdami pályaudvarra. A cár fogadására megjelent a pályaudvaron Vilmos német császár is, aki egy fél órával hamarabb ment ki. A császár az ujságírók üdvözlését igen szívesen fogadta.

A 10 órakor berobogó vonatról szállott le a cár. Vilmos császár azonnal elébe ment és a két uralkodó igen szívélyesen üdvözölte egymást. A kézfogás után a két uralkodó megölelte és megcsókolta egymást.

A pályaudvarról a közönség lelkes ovációja közben a potsdami új kastélyában hajtatott.

Eladó föld.

Nagyváradtól 15 percrenyire

fekvő mintegy 55 kat. hold kiterjedésű elsőrendű szántóföld a szükséges épületekkel ellátva egészben vagy parcellákban eladó.

A feltételek megtudhatók a

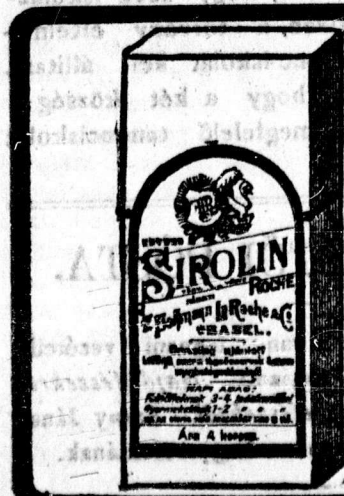
Nagyváradon székelő **Központi**

Takarékpénztárnál.

Igazságszolgáltatás.

§ **Gyújtogatás boszúból.** (Esküdtársak táogyalás.) Márton István széplaki lakosnak (tenkei járás) folyó év január 15-én ismeretlen okból kigyulladt az istállója. Gyauuja csakhamar Gábor János belényes-szent miklósi lakosra irányult, aki vele szemben két ízben pervesztes lett és aki ki is jelentette dr. Székely Aladár tenkei ügyvéd irodájában, hogy meg fogja ezt még keserülni Márton István. Az ügyész a felmerült gyanuokok alapján gyújtogatás büntette címén vádat emelt ezért Gábor János ellen, akinek ügyét tegnap kezdte tárgyalni a nagyvárad esküdtbíróóság. A tárgyalás két napos. Vádolt tagadja a gyújtogatás elkövetését, az eddig kihallgatott tanúk pedig szintén kevés bizonyítékot szolgáltatottak. Ítélet ma lesz. Elnök Korn Alajos, ügyész dr. Kármán Elemér, védő dr. László Aurél.

§ **Drága utazás Páska Demeter,** volt sertésőrző, kiszolgált katona, e csapott finánc, a múlt év szeptember 17-én Nagyváradra akart jönni. Költeni azonban nem akart erre, ezért úgy oldotta meg a kérdést, hogy felvette régi fináncruháját és a volt szolgálati könyvébe beírta a következőket: »B v pul Nagyváradra, biztosságnál jelentkezni, hivatalos iratokat átveszi és visszavonul. Pálfi szemész.« Ennek az alapján aztán ingyen jött be Nagyváradra, a vonaton azonban észrevette őt Nemes (Neszveda) Lajos pénzügyőri fővigyázó és jelentette a kalauznak. Így került hurokra a hamis uton járó kicsapott finánc. Az ügyesség közokirat-hamisítás büntette miatt emelt vádat ellene. A tárgyalás tegnap volt, Ember Géza elnöklete alatt. A vádat Vattay József kir. ügyész képviselte.

Gümőkór (tüdő)

köhögés, számarköhögés, influenza és a légzőszervek bajainál az orvosi kar kiváló eredménnyel alkalmazza a

SIROLIN „Roche“-t.

SIROLIN „Roche“-t kellemes íze és kiváló hatása folytán szívesen veszik. Az összes gyógyszerárakban eredeti SIROLIN „Roche“ csomagolást kérjünk és határozottan utasítsunk vissza minden pótkészítményt.

F. HOFFMANN-LA ROCHE & Co.,
Basel (Svájc). — Grenzach (Németország).

wiselte. Védő dr Fényes Ödön volt. Vádolt beismerte, hogy ő írta szolgálati könyvébe a fentieket, de valami átlátszó hazudozással akarta tisztázni magát. A bíróság igazolva látta a vádat és 6 hónapi börtönrre ítélte Páska Demetert, aki ellen különben még több bünvádi eljárás is van folyamatban.

REGÉNYCSARNOK.

R ó z s i k a.

Írta: **White-Mellville G. J.**

— Angolból. —

134

Szólt a paraszt a marquishoz: — De már ez aztán nekünk való tréfa lesz, monsieur. Pedig hát az ön nemzetisége a saracenusokkal viaskodott, mikor az enyém csak sertéseket ölt.

Felelt a nemes: — Ön jobban el tudott volna bánni e saracenusokkal, mint én a sertésekkel.

Péter egy rövid, keszű nevetéssel válaszolt: — Rosszabbak ezek mind a kettőnél, — bánjunk hát azok módjára velük.

Az ostromó had teje fejt a lépcsőn, négyesével egy sorban, többen nem férték egymás mellé. Azért is megálltak a baboztak, mielőtt a dzsidájuk használnák, mert a velük szemben álló két vitéz mindegyike könnyen magára vállalhatott két embert közülük. Előre kiálták a hátul levők. Lássatok polgárok csak két arisztokratát kell itt kivégezni. Le a testőrséggel! Nyársaljátok fel, mint egy kappant. Tiporjátok el, mint a patkányokat. Előre polgárok és tapossátok le őket!

De, akik elől voltak, nem tudták hogyan hogyan kezdjék a dolgot. Felszólták elleneiket, hogy adják meg magukat, mert lehetnek, legyalázták és sörtegették őket, — de azért a sansculottek egyikének sem volt bátorsága összetűzni Péterrel vagy marquisval.

Egymásra néztek, mosolyogtak és egyidejűleg egy vagy két lépéssel lejjebb mentek, mintha ugyanaz az őstőn vezérelte volna őket.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Elmosott nagyvásár. Margittán hétfőn lett volna meg az országos vásár. A margitai nagyvásárok híresei szoktak lenni rendkívüli nagy látogatottságról. A hétfői nagyvásárra is összesereglett a sok árus Margitára, azonban minden haszon nélkül kellett távoznok még a vásár vége előtt, mert a nagy eső valósággal elmosta a vásárt. A kár jelentékeny.

A szerkesztésért felelős:

Dr VUCSKICS GYULA.

„VITOL“

Kiváló szer köszvény, csusz, hasogatás, rheuma-szaggatás ellen.

Este a fájdalmas testrészt be-dörzsölendő.

Kapható:

az „Arany Kereszt“
gyógyszertárban

Nagyvárad, Szt. László-tér (Városháza mellett.)

216

Őszi és téli

új divatkelmék

nagy választékban

már megérkeztek

az eddigi kelméktől teljesen eltérő szövésű és színű finom costum kelmék páratlan nagy választékban.

Szövetraktáram

egyik különleges osztályát képezi hatalmas választékban speciális

fekete és tegethof costumkelmék,

melyek külön kikészítésünk által teljesen cseppmentesek és nem fényesednek ki

Állandó nagyraktár selyem és disz dolgokban.

Menyasszonyi kelengyék

női és férfi fehérneműek, vászon és asztalneműek, szőnyeg és függöny óriási választékban.

Olcsó szigorú szabott árak.

Leitner Márton

országoshírű divatháza

Zöldfa-u. 5. Saját ház.

Telefon: 413. szám.

Minták vidékre bérmentve küldetnek.

TÁTRAY és TARSAI

Vasöntöde és gépgyár. Nagyvárad, Ússz-tér.

Elvállal: Épület és műlakatos munkákat, vízvezeték és csatornázási munkákat, gyárak teljes berendezését, közelműveket.

Gyárt: gazdasági gépeket és ekéket, magánjárókat és cementipari gépeket.

Biharvármegye legnagyobb gépjavitó műhelye.

Műszaki gépészmérnöki iroda.

Telefon: 263 szám.

Hirdetések felvételnek e lap kiadó-hivatalában

Petrozsényi, salgótarjáni, karwini és poroszszén, kovácsszén, gázgyári-lupényi és karwini bányacox, ipari- és háztartási célokra

Salamon Jakab és Ta. cégnél.

Budapest, V. Erzsébet-tér 5.

:: Telefonszámok: 73-96, 73-97, 73. 98. ::

Eredeti Meidinger-töltő, szellőző és szabályozó kályhák, központi fűtésre szolgáló kalorifórek, szellőzőrácsok minden nagyságban

Folytonégbő (Dauerbrand) kályhák. Legolcsóbb fűtés. A hideg beáltával egyszer kell befűteni és egész télen át ég. A szobákban kellemes meleg.

Eisler és Vörtes Meidinger kályhák gyára Budapest, VII., Andrassy-u. 41.

Árjegyzék és költségvetések bérmentve.

A Z I G A Z,

hogy sehol sem lehet oly kellemesen szórakozni, mint —
Kecskeméthy István

„NEMZETI“ vendéglőjében.

Most szüret után, édes must, karcos bor a legjavából kapható. Kitűnő magyar konyha. A legjobb fajborok. Abonánsok polgári árban megegyezés szerint szolgáltatnak ki.

— Minden este fényes műsor — mozgófénykép előadás.

Belépti díj nincs.

A vidékiek találkozóhelye.

Szallodámban szobák 1 korona — 60 fillértől kaphatók.

Számos látogatást kér tisztelettel

Kecskeméthy István vendéglős, a NEMZETI szalloda, vendéglő és kávéház bérleje.

A kávéház egész éjjel nyitva.

A
„TISZÁNTUL“-ra
előfizethetni
mindennap.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Raktáron tartjuk a javított dr. Just-féle

Wolfram lámpát

melynek áramfogyasztása az izzólámpával szemben 75 százalék megtakarítást mutat fel. 40 gyertyás Wolfram lámpa darabja 3.60 kor. 100 gyertyásé 5 kor. 50 fill.

Sima izzólámpa dbja 72 fillér,

tehát 5 százalék kártell áron alul.

Mindenemű izzólámpa különlegességek, fénypótlások és lámpák ugyancsak legolcsóbb áron kaphatók.

Csillárok,

ívlámpák

Állandóan nagy választékban kaphatók a villamos telepen külön célra épített nagy

csillár-raktárunkat megtekintésre ajánljuk.

Ugyanott állandóan raktáron tartunk

villamos motorokat

1. léőről 12 léőről minden nagyságban

villamos világítás

Elvállaljuk

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítiését, átalakítását, javítását, ívlámpák kezelését, hozzávaló szénpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbb árak mellett.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Főszerező telefonja 55. sz.

81

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Őszi idény

beköszöntése alkalmával felhívjuk a t. vásárló közönség figyelmét

helyi gyártmányainkra,

melyek csak fiók üzletünkben jutnak eladásra szabott egységárak mellett.

Moskovits Farkas és Társa
cipőgyár R.-T. Nagyvárad.

Központi fiók üzlet:

Kossuth-utca gyár épület.

II. fiók üzlet:

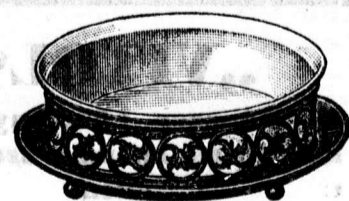
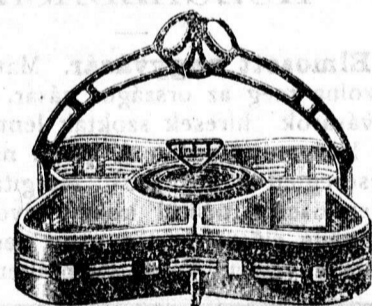
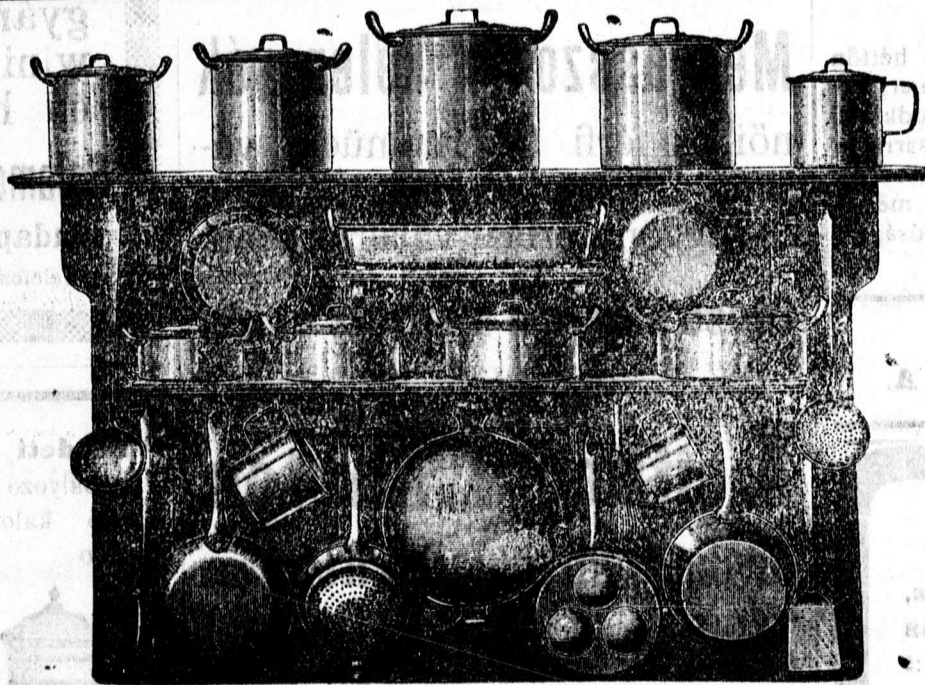
Rákóczi-ut Bazár épület.

Vidéki megrendelések pontos és gyors elintézését nyernek.

Baross-utca 60. számú ház földszintjén két szoba, konyha és mellékhelyiségekből álló lakás 1910 évi

november 1-től kiadó

Értekezni lehet Polgári Takarékpénztárnál, Kossuth-u. 4. sz.

Modern konyhaberendezések és háztartási különlegességek.

Tarsoly és Risztó különlegességek vaskereskedése

Nagyvárad, Rákóczi-ut. Telefon helyben és vidéken 390.